

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

14

stycznia
sobota
19:00

NFM, Sala Główna KGHM

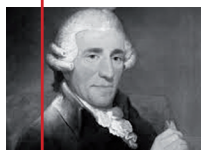
Prawdziwy Wiedeń

Hartmut Rohde – altówka, dyrygent

Alexander Sitkovetsky – skrzypce

Marcin Misiak – wiolonczela

NFM Leopoldinum – Orkiestra Kameralna

J. Haydn

Program:

Alban Berg (1885–1935) *Sonata fortepianowa op. 1* (aranż. na orkiestrę smyczkową W. van Klaveren) [13']

Joseph Haydn (1732–1809) *Koncert wiolonczelowy D-dur Hob. VIIb* [25']

I Moderato

II Adagio

III Finale: Allegro molto

***

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) *Symfonia koncertująca Es-dur na skrzypce i altówkę KV 364* [30']

I Allegro maestoso

II Andante

III Presto

W.A. Mozart

Muzyczne kolory Wiednia

Artur Bielecki

Czym jest „prawdziwy Wiedeń” w muzyce? Udzielenie odpowiedzi na to pytanie nie jest szczególnie trudne dla kogoś, kto choć raz był w naddunajskiej stolicy. Urokliwe wiedeńskie kawiarnie, kolorowe bulwary, na których nierzadko spotkać można ulicznych artystów, imponujące gmachy opery i Musikverein, wreszcie możliwość znalezienia muzycznej księgarni z prawdziwego zdarzenia, w której na półkach z partyturami ustawiona jest prawie cała historia muzyki...

Nie sposób nie zauważyć tętniącego życia muzycznego tego ośrodka, jego dziedzictwa, które harmonijnie wpisuje się w całą bogatą kulturę Wiednia. Czy jest gdziekolwiek inne miasto, które mogłoby poszczycić się tak wielką tradycją muzyczną? Nawet Paryż, Londyn, Rzym czy Nowy Jork bledną przy tej spuściźnie. Wystarczy przypomnieć sobie, ilu wielkich kompozytorów pochodziło z Wiednia albo uczyniło Wiedeń swoim miejscem do życia: Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven, Franz Schubert, Johannes Brahms, Anton Bruckner, Gustav Mahler, Arnold Schönberg i wielu innych. W Wiedniu międzynarodową karierę rozpoczynał Fryderyk Chopin. W Wiedniu życie zakończył Antonio Vivaldi.

Również w nurcie muzyki popularnej Wiedeń oczarował świat walcami i polkami autorstwa kompozytorów należących do sławnej rodziny Straussów. W tym mieście zrodzić się mogło wszystko: najśmielsza, radykalna awangarda, jak również muzyka lekka, łatwa i przyjemna. Muzyczna wielobarwność Wiednia imponuje i skłania do refleksji nad fenomenem tego ośrodka.

Program dzisiejszego koncertu daje nam próbkę owej wielobarwności. Utwory ukazują niejako dwa muzyczne oblicza miasta. Z jednej strony arcydzieła klasyków wiedeńskich (Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart), z drugiej zaś – muzyka XX-wiecznej moderny, dzieło młodego Albana Berga. Alban Berg był rodowitym wiedeńczykiem,

urodził się 9 lutego 1885 r., jego rodzina mieszkała w samym centrum miasta, w pobliżu katedry św. Szczepana. Jeszcze będąc nastolatkiem, dał się poznać w domowym kręgu jako kompozytor. Regularne studia muzyczne pod kierunkiem Arnolda Schönberga odbył w latach 1904–1911. Początkowo młody Berg uczył się harmonii, kontrpunktu i teorii, potem dopiero kompozycji. Schönberg zwrócił uwagę na niewątpliwy talent ucznia, ale jednocześnie na to, że początkowo Berg całkowicie był pochłonięty pieśniami. Nauczyciel starał się więc ukierunkować wyobraźnię młodzieńca bardziej wszechstronnie, otworzyć go na świat muzyki instrumentalnej. *Sonata fortepianowa* op. 1 stała się rodzajem pracy dyplomowej Berga. Jest to dzieło jednoczęściowe, trwające około 10 minut; powstawało prawdopodobnie w latach 1907–1908. Publiczność wiedeńska po raz pierwszy poznała utwór w roku 1911.

Jednoczęściowa, zwarta formalnie *Sonata* Berga uderza dojrzałością i koncentracją materiału muzycznego. Mimo dającej się zauważyć na początku i w ostatnich taktach tonacji h-moll całość dzieła zmierza raczej ku atonalności, chromatyka jest tu niemal wszechobecna. U progu XX w. muzyka europejska doświadczała kryzysu tonalności i najbardziej utalentowani młodzi kompozytorzy w różny sposób reagowali na ten problem. Odpowiedź Berga wydaje się wyjątkowo dojrzała i zaskakująco samodzielna, mimo zauważalnych i oczywistych wpływów stylu Arnolda Schönberga. Opus pierwsze zapowiada dalsze lata twórczego rozwoju Berga, jednego z najważniejszych kompozytorów pierwszej połowy XX w. Utworu tego posłuchamy w interesującej aranżacji na orkiestrę smyczkową autorstwa Wijnanda van Klaverena, współczesnego kompozytora, absolwenta Konserwatorium w Amsterdamie.

Prezentowane podczas dzisiejszego wieczoru utwory klasyków wiedeńskich należą do arcydzieł Haydna i Mozarta. *Koncert wiolonczelowy D-dur* został skomponowany w roku 1783, a więc w okresie pełnej dojrzałości i mistrzostwa Haydna. Przez pewien czas kwestionowano jego autorstwo, jed-

nak udało się odnaleźć rękopis dzieła, co rozwiało wszelkie wątpliwości. Któż zresztą inny mógłby napisać utwór tak zrównoważony we wszystkich aspektach kompozycji, pogodny i pełen pozytywnej energii, a zatem mający cechy typowe dla dzieł autora *Stworzenia świata*? Karl Geiringer, autor monografii poświęconej Haydnowi, tak charakteryzuje *Koncert D-dur*: „Partia instrumentu solowego jest nie tylko wirtuozowska, lecz również stała się osią kompozycji: wszystkie inne instrumenty podporządkowują się jej czołowej roli”. Budowa utworu jest klasyczna, trzyczęściowa, z żywym rondem w finale.

Mianem arcydzieła – i to arcydzieła jeszcze bardziej zachwycającego niż kompozycja Haydna – trzeba także określić *Symfonię koncertującą Es-dur* na skrzypce i altówkę KV 364 Mozarta. Utwór powstał w Salzburgu w roku 1779. Alfred Einstein, znawca życia i twórczości Mozarta, przy okazji omawiania tego dzieła zwraca uwagę na dojrzałość, jaką kompozytor osiągnął w tym okresie jako człowiek i artysta. Ten stan rzeczy natychmiast znalazł odzwierciedlenie w muzyce – doskonałość formy, ekspresja i twórcze natchnienie wzbudzają zachwyt. Po pełnej rozmachu i wdzięku części pierwszej następuje poruszająca, osobista w wyrazie część druga. Według Einsteina koncert ten jest „szczytowym osiągnięciem Mozarta w dziedzinie koncertu skrzypcowego”.

Hartmut Rohde

Artysta jest szczególnie ceniony przez publiczność za wyjątkowe brzmienie, różnorodność języka muzycznego, a także umiejętność poruszania się w różnych stylach muzycznych, począwszy od muzyki baroku po twórczość kompozytorów współczesnych, z których wielu zadedykowało mu swoje utwory (B. Dean, S.N. Eichberg, K. Mařatka, J. Ryu, D.P. Hefti, O. Mustonen). Od 2014 r. jest dyrektorem artystycznym i dyrygentem NFM Leopoldinum – Orkiestry Kameralnej. Należy do najbardziej cenionych altowiolistów w Europie. Jest członkiem założycielem Mozart Piano Quartet. Jako solista współpracował z takimi orkiestrami, jak Staatskapelle Weimar, NDR Rundfunkorchester Hannover, Münchner Symfoniker, Litewska Orkiestra Kameralna czy Kammerorchester Basel pod dyktando takich dyrygentów, jak m.in. K. Nagano, G.A. Albrecht, P. Järvi, M. Zanetti i M. Sanderling. Hartmut Rohde prowadzi klasę altówki na Universität der Künste w Berlinie, jest także wykładowcą i członkiem honorowym Royal Academy of Music w Londynie.

Hartmut Rohde, fot. Łukasz Rajchert

Alexander Sitkovetsky

Urodził się w Moskwie w rodzinie o ugruntowanej tradycji muzycznej. Zadebiutował w wieku 8 lat i wtedy też przeniósł się z rodziną do Wielkiej Brytanii, by studiować w Yehudi Menuhin School. Lord Menuhin był jego inspiracją przez cały okres nauki w szkole. Wielokrotnie razem występowali, wykonując m.in. *Koncert podwójny* J.S. Bacha czy *Duety* B. Bartóka w St James's Palace. W późniejszym okresie Alexander Sitkovetsky grał *Koncert skrzypcowy* F. Mendelssohna Bartholdy'ego pod batutą Y. Menuhina. Jego nagranie *Koncertu skrzypcowego* A. Panufnika, zrealizowane dla CPO z udziałem Konzerthausorchester Berlin z okazji setnych urodzin kompozytora, cieszy się uznaniem krytyki i zdobyło ICMA Special Achievement Award 2015. Artysta jest założycielem Sitkovetsky Piano Trio, z którym zdobył liczne nagrody, w tym w 2009 r. nagrodę w kategorii muzyka kameralna Festspiele Mecklenburg-Vorpommern.

Alexander Sitkovetsky, fot. archiwum artysty

Marcin Misiak

Ukończył Akademię Muzyczną im. K. Lipińskiego we Wrocławiu pod kierunkiem S. Firleja oraz U. Marciniac-Mazur. Był stypendystą Thornton School of Music – University of Southern California w klasie E. Schoenfeld oraz Escuela Superior de Música Reina Sofía w Madrycie w klasie kameralistyki G. Pichlera. Brat także udział w kursach mistrzowskich prowadzonych przez takich profesorów, jak: L. Harrell, M. Pressler, S. Popov, K. Michalik. W 2009 r. otrzymał tytuł doktora sztuki. Obecnie jest zatrudniony jako adiunkt na Wydziale Instrumentalnym wrocławskiej Akademii Muzycznej. Wraz z Ch. Danowiczem i M. Mickerem tworzy trio smyczkowe. Jako solista i kameralista współpracuje m.in. z NFM Leopoldinum – Orkiestrą Kameralną, Le-gnicką Orkiestrą Symfoniczną i Przemyską Orkiestrą Kameralną. Ponadto występuje z recitalami i koncertuje podczas festiwali. Prowadził kursy mistrzowskie na uczelniach muzycznych m.in. w Ostrawie i Gandawie. Obecnie na stałe współpracuje z NFM Leopoldinum – Orkiestrą Kameralną jako prowadzący grupy wiolonczel; realizuje partie solowe i basso continuo. Jako muzyk orkiestry brał udział w koncertach w kraju i za granicą, jak również w nagraniach radiowych, telewizyjnych i płytowych.

PEŁNE BIOGRAMY ARTYSTÓW:

www.nfm.wroclaw.pl/repertuar/biogramy

Organizator:

Partner:

Bank Polski

Sponsor złoty:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia, współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego